

De més drets sense febre.
De més llibres sense úria.
Los drets individuals son
inscriptibles, legisla-
bles é inalienables. •
Legislar la Llibertat beix
pretext de garantia, es co-
metre atentat contra ella. •
La llibertat propiament dita
about comença la llibertat
ajena. Es lícit, donchs, al
individu fer tot lo que no
perjudiqui á un altre. •
La resignació que predican
las religions no es més que
la fórmula del engany ab
que s'preté perpetuar la in-
justícia social en lo mon. •
Las religions son caixas
d'avorros que viuen de la
estafa d'admetre capitales
la terra, assegurant pagar
rescuts interminables al cel.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa 'ls principis lli-
bers més avançats, sense
atenants de cap mena. •
La TRAMONTANA es catò-
lica, religiosa de totas las re-
ligions, perquè totas son
igualment dolentes y co-
pressives para la dignitat y
la inteligencia humana. •
La TRAMONTANA en política
defensa sempre si més ad-
vantat contra 'l més reaccio-
nari, y sosté la necessitat
d' una gran reforma social
que transformi 'l mode de
ser del productor, avuy
supeditat al capitalisme. •
La TRAMONTANA no está
aliada á cap partit, servint
los interessos generals de la
llibertat sense compromisos
al preocupacions de sector.

La salut del poble
es la suprema llei

La TRAMONTANA es lo periòdic que s publica en idioma catalá
més avançat en ideas políticas, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan por adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.º: BARCELONA
Pels pagos s'admeten librerias del Giro Mútuo, lletres de feall cobro
y sellos de 15 céntims. No s'admeten librerias especials de periòdichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims.— 30 exemplars, 1 pes.
Surte á llum puntualment cada diumenge

LO TESTAMENT DE RIUS II

Al passar á nova vida
lo batlle de la ciutat,
los gutierrez l' han plorat,
y la caixa avergonyida
sas miserias ha ensenyat.

LA CALOR

(ARTICLE D'ESTUDI)

Som al dímeques al matí. Trucan a la porta, obro, y'm trobo ab l'aprenent de la imprenta que ve a buscar original. Tinch una calor que no puch dir /fabat ni ipso! ni /conservador! ni /jutje! Los vegetals m' empalgan d' ensò del s. de Maig; y respecte a animals... ¡Si n' parlém, que la policia sortiria a defensar-se!

Mes com algo s' ha de dir, regiro 'ls periódichs d' aquestos dias, busco noticias que comentar, miro si 'ls regidors de la ciutat dels comtes, si 'ls pares de la patria espanyola, si los ministros de la religió, si tots los gobernans desde municipals a ministros, n' han fet alguna de mal feta, y després de tot, es tanta la nyonya que sento, que sols sé exclamar: —¡Quins calor!

Ja n' hi cassat una. ¡A la bassa siga... ¡ay! ¡alabat siga Deu! La duquesa aquella de Madrid que fou engarjolada pel martiri d' una nena, lo tribunal superior l' ha desengarjolat sense fiança ni res. Ja tinch assumptó. Compararé la diferencia que va d' una duquesa acusada d' un delicte repugnant a un obrer acusat de coaccions per dir /ahont vas? a un company que portan pres. ¡Vasa si es assumptó! La primera al carrer sense fiança, sent millonaria; lo segon tenint que buscar hador, sent pobre; ¡vaya unas diferencies! diré que aixó es immoral; que ni la llei ni 'l sentit comú ho tolera, que per aquest camí la propaganda més anarquista la fan los governans y 'ls tribunals superiors y la mare que 's ha parit... ¡Si n' diré de cosas!

¡Mes aquesta nyonya! Deixemho corre! ¡Fa tanta calor! y després pot sortir lo fiscal ab una nova denuncia... ¡Bah! No ho vull dir. ¡Pero aquets brétols de conservadors! ¡No deyan que quan gobernavan los fusionistas tot eran /regularitats! ¡Y donchs que 's fa en las oficinas del Estat d' ensa que ellis son al poder? Casí res... que no siga irregular. L' ún dia fuig un administrador d' una subalterna ab los diners recaudats... ¡T' altre s' escapen los diners y l' administrador corre al seu darrerera... en la caixa de Dipòsits d' Ultramar ¡nyach! falconada per aquí... en la Administració de Loteria ¡nyach! falconada per allà... l' ún dia ¡bom en Adams... ¡T' altre ¡crach! en consuma... lo de mes ensa ¡psta! en estancadas... y a cada moment ¡catcrach! per tot arreu. ¡Si los irregularitats nos poguessen ja donar algun sasto, no hi hauria qui ja no hagués mort étich.

Parlaré d' aixó, d' aquesta vergonya nacional; diré que sols los gobernans ne tenen la culpa, porque donan mal exemple desde dalt; diré que si 'l poble no fa aviat un deltabaix estem perduts; diré que si no 's crida ¡vísca! prompte la... y la... ¡jaaaah!

¡Quina calor! ¡tinch massa mandrat ja ho cridaré un altre dia. ¡Aquesta sí que es bona! ¡Lo Jura, a Madrid, ha absolit al rey dels matutens y a tots los seus ajudants! Ni tan siquiera ha enviat a presiri a cap infelís burot, com a lo menas hauria fet un tribunal de dete per a posar cataplasmes als ronyons d' aquella senyora que li dihen donya Vindicta Pública! Aquesta, ja passa de ratlla. Aquí sí que farà un esforç pera rebejarmhi contra 'ls grans matutens y sas encara més grans influencias; aquí tronaré contra tot Deu de l' olla, desde la Cort celestial, protectora del matuteje, fins als jurats, que ni un mal cabo de barots han enviat a presiri deixant als poderosos tranquils; aquí sí que diré que tot es una farsa encara que 'l fiscal s' enfadi... Pero, ¡quina calor! ¡ja ho faré un altre ratol!

Mes a pesar de la calor, algo hi ha que fer y alguna cosa s' ha d' escriure, porque La Tramontana té de sortir y 'l temps passa... y no sé si la Joana balla, porque si ballés suaria molt... Fem un esforç, donchs, y aném al cas. ¡Parlaré de la lleu que tot tan-tan ja 's va aprobant sobre l' augment d' unas quantas cartetas de bitllets de Banck que prometen abaritar lo género? Ca, com de bitllets de Banck, se admetin ó no, no m' en té d' arribar cap a mí

que fassi nit a la meua butaca, no hi ha inspiració per tocar aquest assumpto. ¡Parlarém, donchs, dels dísbarrats del jutjat especial durant las qüestions del Maig! Vade retro; aquí hi ha feyns tallada per un any y perill per set cadenas perpétuas; deixemho corre. ¡Ja só de pensarhi!

¡Parlem de la qüestió d' ordre públich! ¿De si fa tres ó quatre dies teniam en Zorrilla disfressat de guerrero prop del quartel de la Barceloneta, a punt de pujar a cabell d' una tortuga pera proclamar lo govern de la flamarada? ¡Aaaah! M' agitan badalls de son, y tancament, aquesta flamarada me fa suar de pena. ¡Donchs parlem del nou Ajuntament barceloní! Apa, apa. ¡Fem càlculs sobre quan podrán anar a pinyas en Vall y en Roca y Roca, republicans ellis, possibilitats tots dos, elegits a duo per sufragi artificial y ab uns síntomas de mútua fraternitat castelirina capis de manifestarse al escorçador si no pot ser a la fonda? Tampoch; ¿ja qui interassa ja aquestas rancúnias personals en las qui lo que hi diu més es sempre qui acerta meno! Fora, fora; ab aquesta calor ningú té ganas d' exposarse a tenir rabons...

¡Ah, la calor! Ximple de mi... y pensant ab la calor no trobaré assumptó. ¡Aixó sí que es ser tonto! La mateixa calor que sentia m' ho privava; pero ara ja tinch assumptó. Si; parlaré de la calor: del modo arrastrat com la passen los pobres; del modo regalat com la passen los richs; de cóm té d' aguantarla 'l treballador, produhint; de cóm se 'l aparta 'l rich, no fet res; preparé com en las habitacions del qui treballa no s' hi pot respirar, mentres en las dels ganduls hi sopra la fresca. ¡Bon assumptó! ¡Magnífich argument! La calor demostra la injusticia social imperant. No 's pot donar assumptó més propi pera LA TRAMONTANA ni més d' actualitat en aquest moment calorosamente históric. Comensém.

Trucan a la porta! ¡Bo! ¡Qui serà que m' ve a destorbar! Anemho a veure. ¡Reira de bet! ¡Un altre aprenent de la imprenta! y diu nada menos que si no dono original desseguida, no surt lo número a temps... ¡malvinas! 'l plombaré de l' ala esquerra del angelet més antich que dona la guardia a la sala y arcova celestial en que fa la mitj d' el estiru lo sant més prop parent per la part de pare del fill de Deu!

Y no hi ha més. Dono 'l original fet fins aquí y tanco de cop. GIMNASTICH

Caella 4 Juliol 1891. Molt Sr. meu y amic: La dissipa passat anaran una quents pescadors a casa l'amo dels capellens d' aquesta vila ab la ecstásica intenció de dirli que volien fer una gran funció a la Casa Gran y desmoplá en Parei pels carrers en lo dia del seu sant. Ab una mansuetut en gran maners evangélica los hi ensenyá la porta de sortida lo missaxre maior, y ab la cò entre camés se n' anaren los pescadors ab la música a una altra part. Pensade ab determinant la cortesia rancorosa de que havien agut oblidat, dita pescadors tornaren de nou a avistarse ab l'aldit; crevent hauria algut dissipat lo boya que entelava sas cloca callosa, lo grant tant sols desenganyá y desprecia.

Resultat: que 'ls pescadors feren un acte llibidinisshont exhibiren se herrosura las ainas més simplicas del poble, ballant fins la entrada la nit y gastant per divertir-se lo que aquell orgullós segre los hi hauria cobrat per cosas que no servelcan per res. Lo Pescador. Olesa de Montserrat 6 Juliol 1891. Deallançador Lluana: Lo s. d' aquest mes se constituí 'l nou Ajuntament d' aquesta vila, elegint per alcalde a D. Eduard Masas, primer tinent a D. Joan Vols y segon a D. Joan Bas Ribas, quins ciutadens son tingués per personas de una honestat, y sa entrada en los llochs que ocupan significa 'l triomf del partit liberal d' aquesta localitat derrotat a la pendilla de pillets que, contra la manifest voluntat del poble, s' havien apoderat de la Casa del Castell seos més objecte que negociar y enriquirse a costa del rebatut. No hi ha hagut atropell, injusticia, iniquitat ni maleda que no constatsin. Per ella Olesa cre pala conquistat. Ab tal de perjudicar al partit liberal local y a ses homes, tot ho posaven en práctica, sens que may ni la rahó ni la lleu fossen capaxosa de detenirlos. Res hen respectat; sí aquirra la honra personal de son honorat adversaris. Los Interessos del comú... eran la seva viuya;

no semblava sino que diagoaven d' un capital regalat Serveys públichs... los portaven a la butaca, tant, que més que un poble civilizat, semblava que viviam en un poble del Marroc. Las lleys... se las juseaven per cert present. La sinceritat electoral... la practicaven a suplicar, y quan s' an a votar, apellaven a uns quants malfactors que puntal on mé emperyaven als improprietats electoras d' opocidó. Mes al fi han sigut llevats del poder pel partit liberal, y se 'n van ab tres causes criminales pendents de jutge de sen cap com espases de Democles, que ó no hi ha justícia a Espanya ó s' acordaria de sas males traves. Ara sols falta que 'l nou Ajuntament y 'ls nous alcaldes fassin bona feyna, y no deixin ni rastre del pas de seos antecessors per lo cas de la vila, y aixis Olesa s' aixiscará del estat en que 's troba y dotarà de ser un poble semi-salvata com l' havian fet tornar quatre cadagüells de mala lleu. Deilan per un altre dia la narració de certa assumptió del recort y de las monies d' aquesta localitat. Y entretant, disposi de son electissim amic. Bona nit.

Sabadell 6 Juliol 1891. Sr. Director: En lo rem de consums d' aquesta ciutat nos veiem gobernats per un aragat de ca balleria catala, lo qual crea un gran perill de la recerca igual que 'l subordonat que algun temps tenia al seu mandó; mas los que per la pura miseria havém succumbit a desampenar lo atrech de burra esdim quicossos del seu mal comportament, tant per lo mal tracte que 'ns té, com també per exigencia a fer cosas contra la lleu de consums, aixis, convenent la dita comissió de que 'l despreciam tota, desde 'l més petit guarda al més elevat empleat del ram. Jo crech que la comissió té obligació de procurar lo be del seu ram, y si no ho fa així, perdéra més que no hi guanyará, porque 'l guarda nos ho tirarà tot a la esquina. Disposi la comissió com li sembli, que d' altre manera podria succibir que nos desllevessin en huerja y al mateix temps no tinguéssim altres cosas que sentir; tota vegada la majoria de carrerers y altres personas están resentidas del mal procediment de dit cabo. Per ara desita solament que no se vuli escru aquestas ratllas y si algo succoebt igualment ho publicaré. Lo Boquer.

Sant Celoni y Juliol 1891. Apreciat amic: Ab poca sacerdotia que hi haguessin en cada població com lo rector d' aquesta vila, no 's necessitarien molts esforços y molt menas huerjas burocratas pera demostrar la mentida, ridicula y poch formal de las fórmulas y manifestacions exteriors de la religió catòlica y romana; porque ja qui se li sotmetria que haventi dos difunts en un poble, ab la maneria cerimoniosa y ab lo maters camí, de passada portarles tota des a la iglesia al igual que qualsevol carboner, que de passada s' emporta tantas sacries com pot portar lo carro al magatzem, per no fer tanta comina! Ara m' explico 'l perquè de certs altres privilegias, que dihenhi una missa val per varias, a l' d' esculir tres feyns, y que lo ho aprobo. ¡Tan-to-bo que a mí 'm valguessen dues ó tres hores de treball com al fonsat dos dotz! ¡Reuy, que aniria gra! Donchs aquesta pensada la tingó nostre rector y que l' hauria escrutada a no ser los de las casas dels difunts que recorregueren y 'l traguereu de la clepa. Així en publich se corregeu per tot lo poble y aixis ho vech. Seu sempre.

RATUJ ALAT. ¡ANAR FENT! ¡DOLÈRN CABAT AL VOL! —Climent, te dich francament, que 'l que vivim explotats, nos veiem sempre tractats de un modo molt indecent. Com a la nostra existència a ningú vos importa, nos fan treballar ab excés y 'ns maltractan seos conciencia. ¡Pai causador de nostre mal la lleu y el poble, que 's ab hurdat en gran maners 'l estat de cosas actual. ¡Qué hi dius a 'n aixó, Climent! —Anar fent. —Desde los teus primers anys fins que del mon ja te 'n vas, esclavias sempre estás pesant fatigas y alans. Sempre aixis vas treballant als burgoes entortijats y ab te suor produhint lo que 'l gandula van gastant. ¡O sí algun cop armas brega per lo molt que 't fan sufrir, lo que 't burgei té sol de la lleu y 'l agrada, plaga. ¡Qué hi dius a 'n aixó, Climent! —Anar fent. —Per tot acte autorizat que tu vulguis practicarne, permís has de demanarme si no vols ser castigat. Permís per associarte, permís pera reunirse, permís pera divertirte, y fins pera bellugarte.

Et aquest modo 's pot ben creure
que si anem seguint així,
nos farán treure permís
fins para menjar i beure.
(Què hi dius à 'n aixó, Gliment?)
—Anar fent.

—Si algun mes per culpa agena
li honger no pots pagar,
quan l'amo te 'l ve à cobrar
se 't pots fer una brena.
Tu li exposes molt formal
que te desgracia es terrible,
y que 't més prompte possible
sabrás complerli com cal.
Y ell que la miseria veu,
obreat ab gran pileria,
prompte 't deshonra i envia
y aixís de sa casa 't treu.
(Què hi dius à 'n aixó, Gliment?)
—Anar fent.

—Com si aixó no fos bastant,
tots los que à comprar anem
los productes que gastem
sempre 's van fent d'ent.
Així, donchs, se pot ben dir,
que 's explotan desvalguis,
som com los arbres cayguet
tot hom hi talla à dardre.
(Y encara després hi han
que ab despit de dir no deixan
que si 's explotan se quixan
per vici tan sola ho fan?)
(Què hi dius à 'n aixó, Gliment?)
—Anar fent.

—Anar fent no més has dir;
pero què es lo que hem de fer?
—En quatre mots 't ho diré
perque estigues advertit.
Com te rebó y la justícia
en lloch de ser respectada,
sempre 's volben trepitjada
perque la llei es fictícia.
Com la forsa es lo que guanya
y de forsa enm faldra,
ben de sufrir resignant
si 's cas alguns costanya.
De sofrir, donchs, es qüestió,
perque forsa paguem tindre,
y quan de pagar obtindrem
nostres drets sigis qüestió.
—Què hem de fer llavors, Gliment?
—Vinga garrota... Y anar fent!

Paper Simbólica

Lo nou Ajuntament de Barcelona s'ha inaugurat un xich be que diguem.

En la sessió del dimars d'aquesta setmana fou acceptada en principi una proposició demanant la creació d'una comissió especial de subsistència, à fi i efecte de veure si 's feya que 's articles de primera necessitat no anessin tant pels núvols en la ciutat dels comtes y que fossin lo menos possible dolents, ja que 't pretendre que sian bons del tot es utòpic.

També foren presentades pels nous regidors y acceptades per la corporació municipal varias mocions encaminadas à la mellor higiene y conveniència dels barcelonins, y per que res hi faltés, fins l'alcalde nou va queixarse jargarrintse de que las denuncias sobre tota mena d'abusos no las fesin més prompte pera més prompte posarli remey.

Què be diu lo ditxo que diu que *escombra nous escombra be!*

Veurém ara lo que durarán aquests bons propòsits regidoris.

Y si no passarán de propòsits més ó menos bons.

Alguns d'aquestos darrers dias sembla que havém estat demunt d'un gran volcà à punt d'escalar, sens havérmosen adonat.

Per Madrid y per Barcelona contan que s'han pres extraordinarias midas d'ordre públich, tement que venia la gorda.

Afortunadament las autoritats canovinas vetllan lo difunt, y gracias à son zel nos havém escapat d'una *catastrófa*.

Respirém tranquils y riguem de gust.

No sé quantes vegadas s'ha dit y s'ha repetit que la qüestió de las colonias d'Espanya se posava més negra cada dia.

Donchs ara s'afegeix que Cuba se 'n acaba d'anar à rodar, y que à Filipinas alguna natural d'aquells paisos ja menjan *bistech d'espanyol* en tots los épat.

La política patriòtera espanyola de las colonias ha sigut sempre aquesta: explotar al país enviantli quatre perduláris de la política à fer fortuna, y després pagar la patenta l'infelis soldat fentlo *carri de salvatge*.
(Com nosaltres som tan civilisats!

(Tenim de fer comentaris ni comparacions al auto de la Audiencia de Madrid manant posar en llibertat à la célebre duquesa del martiri de una nena?

No.
Consti no més que ja 't resultat era previst. Y que 'ns n'alegrém.

Aquí à Espanya lo únich que 'ns ha resultat inverosímil en aquest assumpte es la entesa del jutje instructor d'aquest procés.

Pero *afortunadament*, «com los cotxes no eran de tercera», ja ha vingut lo *tio Paco* ab la *rebaxa*.

La nena martiritzada Juliana Sensebastian ha reingressat en un asilo benéfich.

Encara hi ha patria, *Veremando*.

La martiritzadora à un palau y la martiritzada à un hospici.

Espanyolisme pur.

Al entrar las calors han saltat una *furalada d'irregularitat* per varios punts d'Espanya, important molts milers de duros.

Se veu que 's *conservadors* necessitan anar à pendre banys.
Y prenen pel gasto.

La triple aliansa, aquesta consorxa de testas coronadas que so preixat del equilibri europeu se disputan que enganyará à qui en l'art de tiranisar y en lo furt de la conquesta, s'ha renovat per sis anys.

Als pobles incórris an unirse per sempre.
Y à la primera senyal de guerra proclamar la pau ab l'enderrocament de totas las tiranias y consagració de la fraternitat universal.

Un horrorós incendi d'aquestos que deixan tristos recors hi hagué à Madrid la setmana passada.

Varias cases de la Ribera de Curtidores quedaren reduhidas à cendras y centenars de famíllias se quedaren sense mobles ni habitació en pochi moments.

Y aquests vegada, com sempre, l'Estat no ha fet res ó cas res pera alliviar la desgracia, tenintse d'acudir à la caritat particular, que sempre humilla al qui la reb, per insuficiencia del Estat en la práctica de la solidaritat general.

Las calamitats públicas tindrian sempre de ser atenuadas per la societat en pes, indemniant prompte y en lo valor de tot lo dany causat al qui ha sigut víctima d'ellas.

Sols aixís la societat compliría la civilisadora missió per la qual s'ha constituít, y no com avay en que una calamitat pública serveix pera exhibir uns dubtosos sentiments filantropics d'uns à costa de la relativa humiliació del perjudicat.

Al aument de sou projectat pels oficials del exercit de terra contestan ab feras exclamacions los oficials de marina, pretenint també un augment de paga, y à la marina segueix lo cos diplomàtic pretenint lo mateix, y per aquest camí poden continuar sollicitant més paga tots los empleats del Estat.

Ara sols falta, com lo célebre ministre Matias de la sarvueta bufa, que se suprimeixi l'escuela del lloro pera nivellar los pressupostos.

Y en aquest cas ja sabem qui es lo lloro: los mestres d'escola.

Al Sr. Durán y Bas, jefe dels conservadors de las barbas en ple Senat un conservadoret jove de quarto 't rengle, perque feya alguna oposició al projecte de augment de bitllets y prórroga del privilegi del Blanch d'Espanya.

Jo me n'alegro.
Aquestos defensors quisotescos del principi d'autoritat à tota forsa, bo es que de tant en tant se vegin estalonats per aquest mateix principi.

Ell trenca la disciplina del partit conservador

no acceptant à cegas lo que son jefe vol, y just es que qualsevol *pelote* l'excomuniqui.
(Massa poch!

Los comerciantes d'industrials de varios punts d'Espanya fan corra que declararán guerra al Blanch no acceptant sos bitllets si 't tira endavant lo projecte dels conservadors.

Jo me 'n rich d'aquests *fueros* de la gent de peus.

Ja veurém com quan arribi l'hora farán la farina blana.

(Els oposare als plans del govern de las conservas, lo més decidit protector de sos privilegis) Ca.

En donant una volta més al tornillo que encanya al obrer, tot estarà arreglat.

Casi tothom sab que las Cortes acaban de votar la llei del descan dominical forós.

Pero lo que molts ignoran es que la mateixa setmana que la tal ley se votava en definitiva, lo diumenge treballaren desesperadament molts estorers pera desentor los fiachs about confeccionan sos bunyols los pares de la patria.

Y ara aneuols al darrera ab un flaviol sonant à aquestos confeccionadors de legalist sobre la eficacia dels pastissos legals que fabrican.

Els mateixos ensenyan lo valor que té la seva leyba.

Després de molts dias de presentat al jutjem l'escrit del representant de la Societat d'Impressors de Barcelona sobre sa illegal suspensió, dimecs al martí dit representant anà à ratificarse per disposició judicial.

Successirà la segona part del *Círcol Obrer*, que al reclamar procesaren als reclamants?

Veurém.

Los impressors sabem que están disposats à no arronsarse y apurarán tots los medis legals, inclos fer que aquest assumpte ressoni à las Cortes, fins à veure en que para aquest bullit judicial de sa estrependa suspensió.

L'institut agricól catalá de cal Isidro de aquesta ciutat, interessante per l'agricultura, hi organisa una serie d'actes à Tarrasa, quin primer ha sigut lo següent:

Dia 5, à las 10 del matí, funció d'iglesia.

Prou. Lo programa tindria d'éser tot per f'istil:

Influencia del sent rosari en la collita de las pananagas.

Aplicació de las missas al aument de la forsa alcohólica del vi.

Cultiu emerat de la patata per medi del riego ab lo salpacer del sector.

Y aixís estarian més en caràcter aquestos *paguicitors*.

En una de las darreres sessions del judici oral devant de jurats celebrat à Madrid contra varios maturers, hi ha hagut lo següent significatiu incident:

Un defensor va queixarse de que no s'hagué encarcelat à son defensor, y no deixantó continuar per aquest camí 'l president del tribunal, va citar lo defensor la encarcelació de la duquesa de marras, comparentis ab la de son patricinat, devant de quins cita lo públich no pogué contentre, y trencant la costum y lo establert per la ley, prorrumpi en estrepitosos aplausos en favor del advocat que tal insinuació havia fet à la presidencia.

Aquí sols cal dir:

—Ja pots xiular si la justícia no vol beure.

Nostre país lo Sr. Fabié, actual ministre de Ultramar, diu que 's retirará de la política tan prompte com abandoni 'l ministeri.

Perfectament. Vinga la cessantia y à tornar à fer potingas farmacológicas.

Y aixís un apotecari de Barcelona haurá resultat en política l'apotecari d'Olot.

En los establiments penals d'Espanya, en quatre mesos han ocorregut nou assassinats y 170 fugidas de presos.

No s'pot dir més en materia de moralisació y seguretat de nostres establiments penitenciaris.

Un inglés del Nord d'America ha tingut la extravagant idea de probar quan temps pot re-

sistir una persona sense dormir estant en estat de salut, oferint una crescuda cantitat al qui passés una setmana sense dormir.

Varios individus acceptaren la proposició i un dilluns al matí començà la veïlla.

Al dijous al mitjdia ja ningú podia resistir, i a pesar de tots sos esforços anaren quedant tots adormits aquella mateixa tarde i nit.

Un sereno se resistí com un brau; pero al dítim lo mateix dijous quedà també arronçat com quan s'escabulleixen per alguna escaleta a trencar lo son.

Las cédulas personals que tenian de començarse a habilitar lo dia primer d'aquest mes, no arribaràn a Barcelona fins pel Agost.

Aquesta es una altra mostra de la Administració que 's cuida de pelarnos.

La societat cooperativa La Fraternidad, de la Barceloneta, celebrà lo diumenge passat los exàmens de son Centro Instructivo Libre, de noys i noyas.

Los notables progresos dels deixebles deixaren en bon lloch als professors Sr. Carner y Sr. Torrellas.

Recabaren la festa un individu de la Comissió Instructiva de dita societat y un altre del jurat, que pronunciaren dos discursos recomanant la utilitat de l'ensenyansa sense cap classe de traba religiosa.

[Be per la gent de l'ostial]

Tan sols la última y la primera de las produccions estrenades en lo ELONZO han fet cop. En la primera lo Sr. Echegaray estava, com diríem, a casa seva; un drama de capa y espasa ab un xich de romanticisme; versos sonoros, armoniosos; això ho sap dominar de tal manera que per ell es una cosa fècil; per això tingut tant èxit el príncipio de un drama, més el valguer copiar nostras comuna rellicia de tal manera, que 's personatges son com figurats de cartó, las escenas penades, etc., y a voltes se passen temps sense cautivar la atenció del espectador, com per exemple en Siempre en ridiculo. Al veure 's críen incipientes, l'espectador no 's creu estar en lo teatre, sinó sentir una cura de literatura dramática, y en història, porque la obra està molt ben escrita, ab comentament de causa. La obra es més bona per ésser llegida que representada, ab tot y estar la Sr. Guerrero y los Srns. Cálvo y Jiménez admirables y los demás actuy molt bo.

En lo Novatista la companyia Mario no antià tant com en altres temporades, y això que conte ab lo reforç d'un bon actor com es lo Sr. Capillo; pero jo crech que son las vèrtes y no 's actors qui això causa, puig casi totes las produccions estrenades han fracassat pocas nits després d'aparèixer a escena.

En lo Calvo-Vico actúa una companyia valenciana dirigida per lo Sr. Llorens; ja era coneguda de nostre públic, excepció feta d'alguna noua actriu; mas per cridar la atenció ha de recórrer a las seruelas flamencas de més fama.

LUISPELA G.

¿T'AGRADARIA?

(MELIÀN)

—Agniet del cabell d'or, sírma ignocenta y pura que has loyret ab ta hermosura la carosa del amor que 's fey reyna del meu cor; (T'agradaria, m'aymia, que jo 't canie cada dia ab la veu del foc que alento las penas que per ta ransa)

—Ayi si que m'agradaria. —T'agradaria una nit que é la claror de llua jo ofullés use per una deu mil fons sobre 't lo lit, y que mentres se obit lo teu somni me tindria t'ouffils, miti bog d'alegría, de parlas, or y caral, los coixins del teu capall; —Ayi si que m'agradaria.

—T'agradaria que ymanat, mentres que l'aura murmura y 't sol dura la planura y 's sucalets ven cantant, jo 't porrés en un instant a la Font de Santaló, loch herméu abont pagaria per mirarte las donats, un dinar de cinch pesetas; —Ayi si que m'agradaria.

—T'agradaria després, que jo, per dolze memoria, vingues carregat de glòria, de titols y de dóns,

y que tot això ho dongués a la mare ja ho volia per veure si permertia per calmar la passió terra lo ser jo teu y tu meua!

—Ayi si que m'agradaria. —T'agradaria, per fi, que quan la estroam casats visquem sempre plegats ab ta mare y ton col, encara que algun vchi murmura sense rahó ni soita y a tra-cantó de mi, de tu y de ta mare! —Més m'agradaria encara! —Donchs, veus prenda, a n' a mi no.

Un judici oral per demés curiós acaba de tindre lloch a Madrid.

Se tracta d'un estudiant de teologia, que abans d'arribar a sacerdot realisa timos piadosos ab un salero que no li envejaria cap recors endurir en la carrera, oferint canongias y altres gangas del ofici sacerdot a preus convinguts, y exercint ja de mata-hostias y perdona-peccats molt abans de rebre las ordres necessarias per dedicarse degudament autorisat a tan místicas feynas.

Lo fiscal sollicità un gratat d'any de pena per molts delictes que van compresos en aquesta causa, y 'l fallo està pendent de resolució del tribunal sentenciador.

Enterarem d'ell a nostres llegidors.

Desconsolat nos escriu un feligrés de Rocafort (de la provincia de Lleida) participantnos que son pare espiritual ha dit desde 'l cossi de la bogada de l'ànima que «totas las donas del poble, tant filles com mares, son pecadoras públicas.»

Pero no 's desconsolà 'l feligrés que m' escriu. Aquest pare no pot parlar més de «totas las donas del poble... que van a la iglesia.» Y a la mà d'ell està que las donas de sa casa no hi vagin compresas.

A Mollerusa están molt contents perque han cambiat d'alcalde, ja que 'l que ha deixat de serho, carca com ell tot sol, lo tenia prohibit tocar cap himne liberal y sobre tots la Maracalles; no permetia vendre públicament periódics anticlericals; feya tancar los cafés mentres anava pels carrers qualsevulga professo; no deixava cantar ni ballar alló de Ay manita de mi alma! é imposava presó de cop y volta a tothom que devant de qualsevol cerimonia relliciosa li passés pel barret no tréures!

Si jo fos del alcalde nou, faria una cosa, en compensació de las berrabessas anteriors, que de segur molestaría molt als carcas y als oegres de la vila; passaria revista interior de las chicas de María, y m' sembla que 'n trobaria algunas en estat especial d'oració aplicable al pas de la salve de Boneyt es lo fruyt del vostre sant ventre Bernat.

Y després cridaría als ensotansats a veure com explicarían aquests misteris.

Allà per un poblet de Fransa anomenat Joigny, ha sortit una tal Matilde Marchat, que jura y perjura que veu y enrahona ab Deu y sa mare y no sé si ab la demés familia.

Y com en materias religioses un boig ne fa molta, vetaquí que la tal santa ja té un reguitzell d'adeptes, entre ells varios sacerdots, fins al extrém que 'l bisbe de Chartrés y fins lo mateix papa han tingut de pendre cartas en l'assumpcio declarant que 's miracles d'aquesta noua santa Matilde son falsos.

Pero senyors, ¿son acós de més acreditada fábrica los altres miracles catòlics? ¿Està acós guilladura de millor fusta la aparició de la verje de Lourdes a la Bernardetta que la de Joigny a la Matilde?

Veje, no hi ha que ferhi escarafells; ó 's declaran caducats tots los miracles ab que 'l catolicisme embueca als crevents, ó acceptem com a bons los que roninúhi fent qualsevol tocat del bolet.

Que tots per igual tenen la mateixa rahó de ser.

Y ja es hora de proclamar la igualtat devant dels miracles.

Lo papá Lleó dotzena de frare dels catòlics ha declarat a la Verje Maria patrona del Congo. Està bé.

Y jo declaro a tots los meus nebots ministres honoraris de la Cort celestial.

Y qui primer prengui possessió del càrrech que avisi, que luego ficarem lo sou.

Lo papa recomana en gran manera a tots los paisos catòlics, que procurin sens descans per l'aument del diner de Sants Pere. Jo no tindria cap inconvenient a accedir a tal petició.

Sempre que ella vinguent autorisada en forma pel propietari en persona... ó en sant.

Lo bitze de Tortosa ha excomunicat a La Bandera laica d'Alicant.

Felicito al colega. Y si m pot recomanar al mitrat de la ciutat del Ebro pers que m proporcioni una excomunió, li regalare una mitralada d'indulgencias plenarias y a prova de bomba.

Las noyas ricas de Can Felju de Guixols no han volgut fer la comunió junt ab las noyas dels pobres.

Un altra mostra del amor al pròxim dels catòlics... quan no hi ha igualtat de mistras.

DINS DEL BOSCH

(Veus dix ouell, hermos, de boch pintat que per 't espay ferrame ses més bell casat, y que de branca en branca saltante va saludent a la subeda del mes de Maig!

Donchs si 't dóns a la Rambla, te 'n doneré qualsevol oucellita dos ó tres rals.

Ll. LLUNJ

ANAGRAMA

—Enaite, Quims.—¿Qué volé? —¿Qué vullé veyt un dieberst, dona, no veus que has tirat massa total a tot colé!

ANTONYU DEL CORRAL

LOGOGRIPO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Nom d'un dieber general.
- 2 4 6 8 7 4 4 Ofici de dona.
- 6 7 4 6 8 9 5 A Barcelona n' hi ha.
- 6 4 8 5 3 Carrer de Barcelona.
- 6 7 8 5 4 Part del globo.
- 7 8 4 Nom de dona.
- 7 8 4 País.
- 3 4 Alliment.
- 9 Vocal.

R. OVEDA L.

GEROGLÍFICH

- NO
- 18
- C
- GHI
- CCCC
- 18
- 6

CARDOS SALADÉ.

SOLUCIONS

A LAS CABOARIAS DEL NÚMERO PARAY TERUCA-CLESIAR—El Sembrero de cope. TERS DE SILARAK—T-r-i-n-a. R-i-c-h-t-a. M-a-r-t-a-pé.

Th. C'a. Catalana. de la Banda Instructiva, a Barcelona

QUESTIONS SOCIALS

PER

J. LLUNAS

Preu 2 rals. Luxonament enquadernat 1 ptà. Se ven en los kioscos de la Rambla, a Barcelona, y a fora, a casa dels corresponals.